

Öğretmen Odalarının Fiziksel-Mekânsal Koşullarının ve Öğretmenlerin Öğretmen Odalarına İlişkin Mekânsal Doyum Düzeylerinin İncelenmesi*

Emrah TERZİ^a

Suna ARSLAN^b

^a Öğr. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-1950-4247

^b Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORCID: 0000-0003-4628-7898

ÖZET

Bu çalışmada, eğitim-öğretim faaliyetlerinin verildiği ortamların/okulların önemli bir birimi olan öğretmen odaları; bu alanda geçirilen süre, yapı (fiziksel-mekânsal) özellikleri ve bu alana ilişkin mekânsal doyum düzeyleri, bu değişkenlerin kendi aralarındaki ilişkisi bağlamında incelenmiş ve tartışılmıştır. Araştırmanın yanıt aradığı temel soru, öğretmenlerin kendileri için ayrılan bu ortamda ne kadar zaman geçirdikleri, bu birimin fiziksel-mekânsal koşullarının neler/nasıl olduğu, öğretmenlerin bu alandaki olumlu ve olumsuz algıları ile ilgili bulgu ve sonuçlara ulaşmaktır. Araştırma, nitel yaklaşımla yürütülmüş ve durum çalışması modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Yozgat ili Akdağmadeni ilçesinde ilköğretim ve ortaöğretim okullarında çalışan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak bu araştırma için geliştirilen “Öğretmenler Odası Günlüğü” formu kullanılmıştır. Çalışmanın veri çözümlemesi içerik analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, öğretmen odalarının öğretmenler tarafından okulda geçen süreye göreli olarak uzun süreli ve işlevsel kullanıldığı görülmüştür. Öğretmen odalarının fiziksel koşullar teması altında mekânsal koşullar temasına göre daha az veri kaydedildiği, bu kayıtların çoğunlukla olumsuz algılar içerdiği görülmüştür. Mekânsal koşulların yüksek sayıda veri kaydedilen tema olduğu ve bu kayıtların çoğunlukla olumlu algılar içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin mekâna ilişkin doyum düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle tamamlayıcı, alana katkı sağlayan ve öğretmen odalarının daha iyi koşullara taşınması yönünde çalışmalar yapılması önerilmektedir.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Türü
Araştırma

Makale Geçmişi
Gönderim tarihi:
28.03.2021
Kabul tarihi:
12.08.2021

Anahtar Kelimeler
Öğretmen Odası,
Eğitim Ortamları,
Mekânsal Doyum

Atf Bilgisi: Terzi, E. ve Arslan, S. (2021). Öğretmen odalarının fiziksel-mekânsal koşullarının ve öğretmenlerin öğretmen odalarına ilişkin mekânsal doyum düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10 (17), 72-89.

Sorumlu yazar: Emrah Terzi, e-posta: eterzi66@outlook.com

* Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir. Bu çalışmada 2020 yılı öncesi toplanan veriler kullanıldığı için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Investigation of Physical-Spatial Conditions of Teachers' Rooms and Spatial Satisfaction Levels of Teachers Regarding Teachers' Rooms*

Emrah TERZİ^a

Suna ARSLAN^b

^a Lecturer, Yozgat Bozok University, ORCID: 0000-0002-1950-4247

^b Assoc. Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet University, ORCID: 0000-0003-4628-7898

ABSTRACT

In this research, the teachers' rooms which is an important unit of the learning environment/schools; the time spent in these areas, structural (physical-spatial) features and teachers' spatial satisfaction level about the teacher rooms have been examined and discussed based on the relationships among these variables. The main question involves how much time teachers spend at teachers' rooms, how and what this unit's physical-spatial conditions are, and teachers' positive and negative perceptions about the area. The research was conducted with a qualitative approach and carried out in a case study model. The participants of the research consist of 10 teachers working in primary and secondary schools in Akdağmadeni district of Yozgat province in the 2017-2018 academic year. The "Teachers' Room Diary" form, developed for this research, was used as a data collection tool. The data analysis of the study was carried out using the content analysis technique. As a result, it was seen that teachers' rooms were used by teachers for a long time and functionally relative to the time spent at school. It was observed that fewer data were recorded under the physical conditions theme of the teachers' rooms compared to the spatial conditions theme, and these records mostly contained negative perceptions. It was concluded that spatial conditions are the themes in which a large number of data was recorded and these records mostly contain positive perceptions. It has been observed that teachers' satisfaction levels regarding the place are at a high level. Based on the findings of the research, it is recommended to carry out complementary studies that contribute to the field and move the teachers' rooms to better conditions.

Article Type
Research

Article Background

Received:

28.03.2021

Accepted:

12.08.2021

Key Words

Teachers' Room,
Educational
Environment,
Spatial Satisfaction

To cite this article: Terzi, E. & Arslan, S. (2021). Investigation of physical-spatial conditions of teachers' rooms and spatial satisfaction levels of teachers regarding teachers' rooms. *International Journal of Turkish Educational Sciences*, 10 (17), 72-89.

Corresponding Author: Emrah Terzi, e-mail: eterzi66@outlook.com

* This study was produced from a part of the master's thesis prepared by the first author under the supervision of the second author. Ethics committee approval is not required as data collected before 2020 were used in this study.

Giriş

Eğitim, bireyin sosyalleşmesi ve kim olduğuna dair farkındalıklar kazanması yönünde etkinlikler planlayan ve gerçekleştiren bir süreçtir. Öğretmenlik mesleği de bu süreçte görev alan ve eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren uzman kişilerce verilen hizmetleri kapsar. Günümüzde eğitim faaliyetleri örgün eğitim kurumları olan okullarda yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin her aşamasında görev alan öğretmenlerin alan bilgisi, entelektüel düzey, çağdaşlık bilinci vb. mesleki ve kişisel nitelikleri taşımaları gerekmektedir. Bu özelliklerin iyi ve özenle tasarlanmış eğitim ortamlarında sürdürülebilmesi için elverişli çalışma koşullarına gereksinim vardır. Öğretmenlerin bu anlamdaki mesleki haklarından biri de kendileri için düzenlenmiş güvenli, fiziksel, sosyal, mesleki anlamda bir araya gelme, iletişim kurma ve dinlenme ortamlarına sahip olmalarıdır.

Eğitim ortamları, toplumların belirlenmiş olan eğitim modeline göre tasarladıkları; çalışanlar arası iletişim, fiziksel ortam, mekânsal koşullar, eşya, teknolojik donanım vb. olmak üzere birçok öğeyi içerisinde barındıran hareketli ve sistemli yapılardır. Alkan'a (1983) göre eğitim ortamlarının fiziksel boyutu, eğitim olgusunun meydana geldiği çevre, mekân ya da alandaki insan gücü dışındaki öğelerin öngörülen hedefler doğrultusunda en verimli ve sağlıklı biçimde işe koşulmasıdır. Bu öğelerin istedik yönde kullanılması eğitim-öğretim süreçlerinin de istenilen düzeye gelmesine katkıda bulunacaktır. Karaküçük (2010) fiziksel-mekânsal koşullar terimini, doğal ve mimari çevrede var olan, eğitim sürecini ve dolayısıyla eğitim sürecinin içinde yer aldığı bireyi etkileyen yer, ses/akustik, ısı, ışık/aydınlatma, estetik/görünüm, renk, eşya, araç-gereç, boyut/büyükçlük, temizlik, havalandırma gibi özelliklerin bütünü olarak tanımlamaktadır.

Eğitim ortamlarının önemli bir parçası öğretmenlerin meslekleriyle ilgili çalışmaları yürüttükleri, mesleki gelişimlerine katkı sağlayan ortamlardan biri olan öğretmenler odasıdır. Bir okul yapısında derslikler ve yönetim birimleri ne kadar önemliyse öğretmen odaları da o derece önemli birimlerdir. Britland (2012) okullarda, yönetim birimlerinin okulun beyni olduğunu, öğretmen odalarının ise okulun kalbi durumunda olduğunu belirtmiştir. Öğretmen odaları, öğretmenlerin meslektaşlarıyla iletişim kurma, mesleki faaliyetler düzenleme, fikir alışverişinde bulunma gibi işlevlerin dışında öğretmenlerin nitelikli zaman geçirdikleri, günlük yaşamla ilgili düşüncelerini paylaştıkları, eğitim öğretimin diğer paydaşları olan öğrenciler, okul idarecileri ve velilerle görüşmeler gerçekleştirdikleri çok amaçlı bir ortamdır. Öğretmenlerin çalışma ortamları olan okullarda onlar için düzenlenmiş bu alanı benimsemiş olmaları mesleğe ve örgüte bağlılıklarını arttırabilecektir. Bu açıdan öğretmenler odasında elverişli koşullar oluşturulması önem kazanmaktadır (Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015). Öğretmen odalarının fiziksel-mekânsal ve psiko-sosyal koşulları öğretmenlerin kişisel, mesleki gelişimini ve eğitim süreçlerini etkileyebilir (Arslan, 2016). Öğretmenler odası okul çalışanlarının yaşamlarında mesleki varoluşun farklı bir boyutunu tamamlar. Meslek yaşamlarını yıllarla tanımlayan öğretmenlerin, çalışma hayatlarının önemli bir dilimini öğretmenler odasında geçirdiğini söylemek yanlış değildir (Açıkalın, 2013). MEB (2017) öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri bildirgesinde yer verilen Küresel Öğretmen Statüsü Endeksi'ne (Global Teacher Status Index) göre, Türkiye'de öğretmenler toplumunda gördükleri saygınlık bakımından dünyada üçüncü sıradadır. Bu bağlamda öğretmen odaları, öğretmenlere verilen değer ve onlara sunulan imkânlarla eş değerde olmak durumundadır.

“Öğretmenler Odası merkezi bir konumda ve yönetimle ilişkili olmalıdır. Dinlenme ve farklı çalışma olanaklarını da içereceğinden, büyüklüğü salt ihtiyaçlarla değil konfor koşulları da hesaba katılarak ele alınmalıdır” (Dinç ve Onat, 2002: 51). Bu özelliklerin yeterli seviyede olduğu bir öğretmenler Odası, öğretmenlerin kişisel, sosyal, psikolojik yönlerden rahatlamalarını sağlayacak ve kendileri için ayrılan bu ortamda verimli zaman geçirmelerine katkıda bulunacaktır.

Öğretmen Odalarının fiziksel-mekânsal koşulları konulu uluslararası çalışmalar incelendiğinde; Butin (2000) “Öğretmen Çalışma Alanı” adlı araştırmasında iyi tasarlanmış öğretmen çalışma alanlarında bulunan temel unsurları ve bu çalışma alanlarını tasarlarken önemli olan ilkeleri vurgulamayı amaçlamıştır. Öğretmen Odalarının, öğretmen çalışma alanlarının bir parçası olduğunu ve okulun büyüklüğüne bağlı olarak birden fazla öğretmen çalışma salonu bulunabileceğini belirtmiştir. Clanfield ve Foord (2008) öğretmen Odaları ile ilgili yaptıkları çalışmalarında öğretmenler Odasının çalışma yeri, yeme-içme ve konuşma yeri, dinlenme yeri, kitap koyma yeri, depo/eşya koyma yeri, haberleşme/duyuru yeri, sınıflar doluyorsa öğretim için yer şeklinde yedi ortak kullanım alanı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Paton (2014) araştırmasında öğretmenlerin çalışmasını ve sosyalleşmesini sağlamak için öğretmenler Odasının kaldırılmasını, öğretmenlerin okullarını istedikleri gibi organize etmelerinin zorunlu hale gelmesi gerektiğini belirtmiştir. Parks (2017) öğretmen Odalarına ilişkin yaptığı çalışmada, öğretmen Odalarının tasarımının duygulara yansıdığını, öğretmenler Odasının büyüklüğünün, yapılandırmasının ve donanımının meslektaşlar arasında meydana gelen duygusal anlayış ve etkileşimleri etkilediğini ifade etmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen Yeni Nesil Öğretmenler Odası Tasarımı bu araştırmanın problemiyle örtüşen bir proje içermekte ve öğretmen özlük hakları bağlamında öğretmen ihtiyaçlarının saptanması, pedagoji ve mimari bilimlerinin işbirliğinde yeni bir öğretmenler Odası geliştirilmesini amaçlamaktadır. Tasarım, planladığı öğretmenler Odası için temel standartlarının yanı sıra bölgenin ve okulun ihtiyacına göre bazı yerel standartların da uygulanması ilkesini vurgulamaktadır (MEB, 2019).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın yanıt aradığı temel soru “Öğretmenlerin okulda buldukları süre içinde öğretmenler Odasında ne kadar zaman geçirdikleri, bu alanın fiziksel-mekânsal koşulları ve öğretmenlerin bu odaya ve odada geçirdikleri zamana ilişkin memnuniyetlerinin ne düzeyde olduğu” ile ilgili bulgu ve sonuçlara ulaşmaktır. Çalışma şu alt problemlere yanıt aramaktadır:

1. Öğretmen Odalarında geçirilen ortalama süre ne kadardır, bu sürenin okulda geçen süreye oranı ve mekânsal doyum düzeyi ile ilişkisi nedir?
2. Öğretmenlerin, öğretmenler Odasının fiziksel-mekânsal koşullarına ilişkin gözlem ve algıları nelerdir; bu sonuçların mekânsal doyum düzeyi ile ilişkisi nedir?
3. Örneklemi oluşturan öğretmenlerin, Odalarına ilişkin genel mekânsal memnuniyetleri ne düzeydedir?
4. Araştırmanın sonuçlarının ulusal ve uluslararası düzeyde diğer araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılmasıyla Türkiye’de ve diğer ülkelerde öğretmen Odalarının farklı mevzuatı

ve düzenlemeleri açısından sonuçlar elde edilebilir mi?

5. Araştırma, çalışma grubunu oluşturan öğretmenler üzerinde öğretmen odalarının eğitsel ortam olarak önemine ilişkin farkındalık oluşturabilmiş midir?

Yurt içi ve yurt dışı eğitsel literatürde eğitim ortamları konulu çalışma sayısına göreli olarak öğretmen odaları konulu araştırmaların az olduğu görülmektedir. Bu çalışma eğitim alanındaki bu boşluğu doldurabilme yönünde önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması modeline göre gerçekleştirilmiştir. "Nitel-durum çalışmasının temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır" (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 77). Bu çalışmada, "tek bir durumda birden fazla alt tabaka veya birim oluşabileceği" ve birden fazla analiz çalışması gerektireceği düşünüülerek "iç içe geçmiş tek durum deseni" şeklinde bir model oluşturulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 291). Belirlenen okulların öğretmen odaları, bu odaları kullanan öğretmenler tarafından katılımcı gözlem yoluyla incelenmiş ve öğretmenlerin izlenimlerini öğretmenler odası günlük formlarına kaydetmeleri istenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Yozgat ili Akdağmadeni ilçesinde ilköğretim ve ortaöğretim okullarında çalışan 10 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerle ilgili demografik bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmenlerle İlgili Demografik Bilgiler

Günlükler	Cinsiyet-Yaş	Okul Düzeyi-Türü	Branş
G1	Kadın-28	İlkokul-Devlet	Sınıf Öğr.
G2	Kadın-27	Ortaöğretim-Devlet	Sosyal Bilgiler
G3	Kadın -27	Ortaöğretim-Devlet	İngilizce
G4	Erkek-38	Ortaöğretim-Devlet	Türkçe
G5	Kadın-36	Ortaöğretim-Devlet	Fen Bilimleri
G6	Erkek -62	Lise-Devlet	Din Kültürü
G7	Kadın-32	Ortaöğretim-Devlet	Türkçe
G8	Kadın-26	İlkokul-Devlet	Okul Öncesi
G9	Erkek-27	Ortaöğretim-Devlet	Türkçe
G10	Kadın-30	İlkokul-Devlet	Sınıf Öğr.

Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalarda sık kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri de günlüklerdir. Araştırma sürecinde öğretmen, öğrenciler ya da araştırmaya katılan diğer bireylerden bir uygulama ya da sorunla ilgili günlük tutmaları istenebilir. Günlükler bireysel gözlemlere, duygulara, tepkilere, yorumlara ve açıklamalara ulaşmada yardımcı kaynaklardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada, öğretmen odalarının belli bir zaman aralığı içinde mesleki davranış ortamı olarak fiziksel-mekânsal koşullarının ve mekânsal doyum düzeyinin saptanması ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, bu amaç doğrultusunda geliştirilen ve araştırma için özgün bir veri toplama aracı olan “Öğretmenler Odası Günlüğü” formu kullanılmıştır. Bu form oluşturulurken Arslan Karaküçük (2008) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının İç ve Dış Fiziksel Koşullarına İlişkin Gözlem Formu” ve yine Arslan (2016) tarafından geliştirilen “Teachers’ Rooms Environmental Assessment Scale-TREAS (Öğretmenler Odası Çevresel Değerlendirme Ölçeği)” araştırmada kullanılan günlük forma uyarlanmıştır.

Etkin bir şekilde kullanılan öğretmen odalarının karmaşık yapısını oluşturan zaman, fiziksel yapı, mekânsal ortam, mekânsal doyum düzeyi şeklindeki ögeler günlük formunun sayfaları üzerinde 4 sütun halinde belirlenmiş ve öğretmenlerin gözlem ve izlenimlerini kaydetmeleri için alanlar oluşturulmuştur. Katılımcı öğretmenlerden zaman teması altında, öğretmenler odasına giriş çıkış saatlerini ve öğretmenler odasında geçirdikleri toplam süreleri, fiziksel-mekânsal koşullar teması altında, öğretmenler odasının yeri, büyüklüğü, ses/gürültü, ısınma, havalandırma, koku, aydınlatma, temizlik, bakım, güvenlik durumunu ve mekânsal doyum düzeyi teması altında ise öğretmenler odasına ilişkin doyum düzeylerini kaydetmeleri istenmiştir. Günlük formları A4 boyutunda, on beş sayfa şeklinde düzenlenmiş olup her sayfanın üst bölümünde rumuz, uygulama tarihi ve günü, doyum düzeyi derecelendirme bilgileri bulunmaktadır. Günlük formuyla birlikte araştırmanın konusu, formların nasıl doldurulacağı, kayıt süresi ve araştırmaya ilişkin akademik bilgiler yer almaktadır. Ayrıca kişisel bilgi formu şeklinde de katılımcı öğretmenlerin cinsiyet, yaş, görev yapılan okul düzeyi, okul türü ve branş bilgileri istenmiştir. Araştırma grubunun oluşturulmasını izleyen süreçte günlük formları rastgele seçilmiş altı öğretmende bir hafta süreyle uygulanmış; formların kullanılabilirliği, sayfa yapısı, yönergeye açıklık getirilmesi ve doyum düzeyi göstergesinde gerekli kontroller yapılarak uygulamaya geçilmiştir. Günlük formlar çalışan öğretmenler arasından kartopu yöntemiyle on beş öğretmene dağıtılmış, üç hafta süreyle izlenimlerini kaydetmeleri istenmiş ve bu formlardan yeterli kayıt içeren on tanesi değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmanın veri çözümlemesi içerik analizi yapılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma verilerinin analizi dört aşamada yapılır: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmanın veri analizi bu dört aşama dikkate alınarak yapılmıştır. İçerik analizinin ilk aşaması olan verilerin kodlanmasında elde edilen veriler incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmıştır ve her bölümün kavramsal olarak ne ifade ettiği bulunmaya çalışılmış, kendi içinde anlamlı bir bütün oluşturan bu bölümler isimlendirilmiş yani kodlanmıştır. İçerik

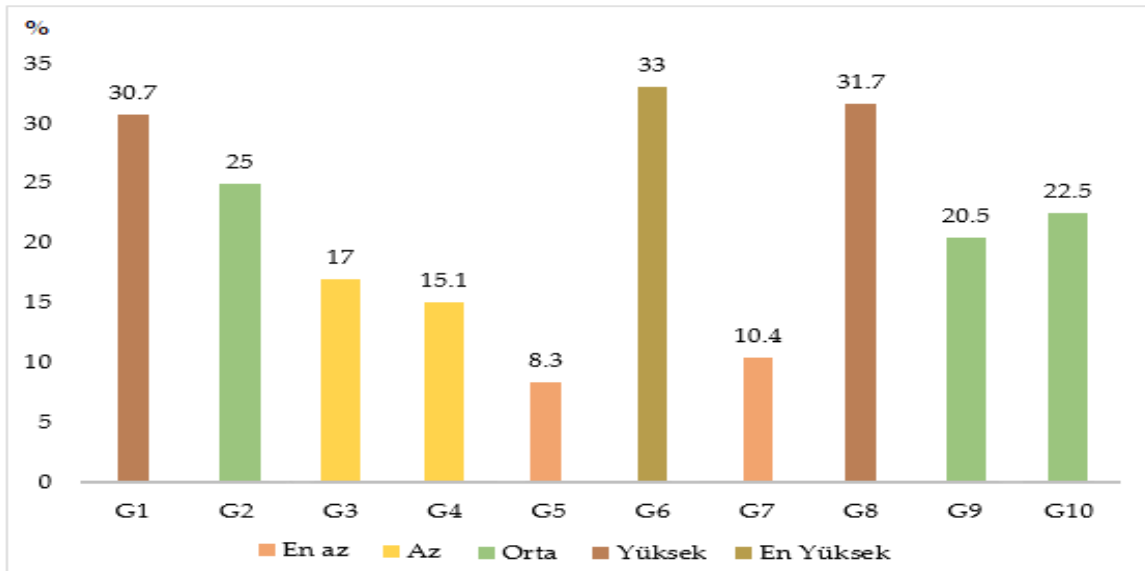
analizinin ikinci aşaması temaların bulunmasıdır. Bu aşamada, ortaya çıkan kodlar arasındaki ortak-tematik özellikler saptanarak kategoriler belirlenmiştir. Başka ifadeyle, kodlar arasındaki benzerlik ve farklılıklara göre birbiriyle ilişkili olabilecek kodları kapsayan temalar belirlenmiştir. Üçüncü aşama temalara göre düzenlenen verilerin tablolaştırılması aşamasıdır. Tablolar on günlüğün analizinden elde edilen verileri içermektedir. Dördüncü aşama ise bu başlıklar altındaki verilerin kuramsal-kavramsal bilgilere başvurularak yorumlanması, bulgu ve sonuçlara ulaşılmasıdır.

Bu araştırmanın veri analizleri ve kod-tematik sınıflamalar, tablolaştırma, frekans analizi ve aritmetik ortalama süreçlerinde güvenilirlik özelliğinin sağlanması yönünde iki ayrı kişinin çalışma koşulları oluşturulmuştur. Günlük kayıtlarının analiziyle elde edilen veriler araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hesaplanmış ve tablolaştırılmıştır. Aynı zamanda danışman tarafından aynı veri analizleri yapılarak sonuçlar karşılaştırılmış, tablo içeriklerinin güvenilirliği sağlanmıştır. Her iki analiz sürecinde günlük formlarında yer alan yarı yapılandırılmış formata göre hazırlanan kod ve tema listesinden yararlanılmıştır.

Bu çalışmada, 2020 yılı öncesi toplanan veriler kullanıldığı için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Bulgular

Bu bölümde 10 öğretmen tarafından kaydedilen günlüklere ilişkin tablolar yer almaktadır. Zaman teması altında günlük kayıtlarını gerçekleştiren öğretmenlerin okulda geçirdikleri süre ile öğretmenler odasında geçirdikleri süreler hesaplanmış, karşılaştırılmış ve aşağıda verilen Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Öğretmenler Odasında Geçen Zamanın Okulda Geçen Zamana Oranı

Şekil 1’de görüldüğü gibi, veriler öğretmenler odasında geçirilen sürenin okulda geçirilen süreye oranı %8,3 en düşük değer, %33 en yüksek değer olarak kabul edilmiştir. Başka

ifadeyle, 10 günlükten kaydedilen veriler; en az (%8,3 - %10,4), az (%15,1 - %17), orta (%20,5 - %22,5 - %25), yüksek (%30,7 - %31,7), en yüksek (%33) Şeklinde sınıflanmıŐtır.

Katılımcı Ğretmenlerin 15 günlük okulda ve öğretmenler odasında geÇirdikleri ortalama süreler ve Ğretmen odalarının fiziksel koşullarına ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerine ait frekans değerleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. ÖĞretmenlerin Okulda ve Ğretmenler Odasında GeÇirdikleri Ortalama Sürelere Göre Fiziksel Koşullara İlişkin Aritmetik Ortalama ve Frekans Değerleri

Günlükler	Okulda GeÇirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Ğretmenler Odasında GeÇirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Fiziksel Koşullar	
			Olumlu	Olumsuz
G1	390 dk	120 dk	4	19
G2	346 dk	88 dk	1	42
G3	405 dk	69 dk	8	2
G4	384 dk	58 dk	7	0
G5	430 dk	35.6 dk	5	2
G6	480 dk	160 dk	5	0
G7	413 dk	43 dk	7	1
G8	390 dk	124 dk	2	8
G9	390 dk	80 dk	2	0
G10	391 dk	88 dk	2	2

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerden fiziksel koşullara ilişkin en fazla görüş bildiren öğretmenin 43 görüşle G2 olduğu, bu görüşlerinin neredeyse tamamının olumsuz olarak kaydedildiği; en az görüş bildiren öğretmenin ise 2 görüşle G9 olduğu ve bu görüşlerin de olumlu yönde olduğu görülmektedir.

AŞağıda fiziksel koşullara ilişkin en fazla görüş bildiren G2’ye ait bazı doğrudan alıntılar yer almaktadır.

“Ğretmenler odası zemin katta bulunduğu iÇin biraz basık. ÖĞretmen sayısına göre oda yeterli değil. Zemin kat olduğu iÇin fazla aydınlık da sayılmaz.” (G2, 16.10).

“Oda dar ve eŐyalar uyumlu değil. ÖĞretmenler odası kĞk ve yetersiz.” (G2, 18.10).

“Oda zemin katta olması nedeniyle gürültülü. Odanın yeri ve büyüklüğü iyi değil.” (G2, 25.10).

Fiziksel koşullara ilişkin en fazla görüş bildiren G2’nin 15 günlük okulda geğirdiği ortalama süre 346 dakika, öğretmenler odasında geğirdiği ortalama süre ise 88 dakikadır. G2’nin 15 gün boyunca öğretmenler odasında geğirdiği sürenin okulda geğirdiği süreye oranı % 25’dir ve G2 Ğretmenler odasında orta yoğunlukta zaman geÇirmektedir. G2’nin fiziksel koşullara ilişkin görüşlerinin olumsuz olması ve öğretmenler odasında orta değerde zaman geÇirmesi, bu iki bulgunun birbiriyle ĖeliŐmediĖini göstermekte ve Ğretmen odalarının fiziksel koşullarının

öğretmenlerin bu ortamda bulunma ve vakit geçirme sürelerini etkilediğini düşündürmektedir.

Fiziksel koşullara ilişkin en az görüş bildiren G9'un 15 günlük okulda geçirilen süre ortalaması 390 dakika, öğretmenler odasında geçirilen süre ortalaması ise 80 dakikadır. G9'un 15 gün boyunca öğretmenler odasında geçirdiği sürenin okulda geçirdiği süreye oranı % 20, 5'dir ve G9 öğretmenler odasında orta yoğunlukta zaman geçirmektedir. G9'un öğretmenler odasında orta yoğunlukta zaman geçirmesi fiziksel koşullara ilişkin çok az sayıda görüş kaydetmesinin de sebebi olarak yorumlanabilir.

Okulda ve öğretmenler odasında en fazla zaman geçiren G6'nun fiziksel koşullara ilişkin 5 görüş bildirdiği ve bu görüşlerinin de olumlu yönde olduğu görülmektedir. G6'nun okulda ve öğretmenler odasında çok fazla zaman geçirmesine rağmen fiziksel koşullara yönelik çok az görüş bildirdiği fakat G6'ya ait günlük kayıtları incelendiğinde görüşlerinin büyük bölümünün mekânsal koşullara (34) kaydığı, bunların da çoğunlukla olumlu yönde (28) olduğu ve G6'nun okulda ve öğretmenler odasında geçirdiği sürenin mekânsal koşullara yönelik olumlu algılarından kaynaklandığı söylenebilir.

Aşağıda G6'ya ait bazı alıntılara yer verilmiştir.

"Kalorifer erken yakıldığı zaman ısınma iyi oluyor. Odanın pencere sayısı çok olduğu için aydınlık oluyor. Her teneffüsten önce hizmetliler temizliğini ve düzenini kontrol ediyor." (G6, 18.10).

"Öğretmenler odasının rahatlığı mutluluk vericidir." (G6, 20.10).

Tablo 2'ye genel olarak bakıldığında, katılımcı öğretmenlerin fiziksel koşullara ilişkin olumsuz görüşlerinin sayıca fazla olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmen odalarında yer, konum, boyut vb. kalıcı özellikler içeren fiziksel koşulların öğretmenler veya odanın diğer kullanıcıları tarafından düzenlenebilme/değiştirilebilme durumlarının olmadığı ya da az olduğu, bu nedenle öğretmenler odasının fiziksel koşullarına ilişkin olumsuz görüşlerin daha fazla kaydedildiği ve öğretmenler odasında geçirilen zamanın da bu durumdan etkilendiği şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcı öğretmenlerin 15 gün süre boyunca okulda ve öğretmenler odasında geçirdikleri ortalama süreler ve mekânsal koşullara ilişkin olumlu ve olumsuz algılarına yönelik frekans değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Okulda ve Öğretmenler Odasında Geçirdikleri Ortalama Sürelere Göre Mekânsal Koşullara İlişkin Aritmetik Ortalama ve Frekans Değerleri

Günlükler	Okulda Geçirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Öğretmenler Odasında Geçirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Mekânsal Koşullar	
			Olumlu	Olumsuz
G1	390 dk	120 dk	37	56
G2	346 dk	88 dk	40	37
G3	405 dk	69 dk	29	12
G4	384 dk	58 dk	53	2
G5	430 dk	35.6 dk	58	34
G6	480 dk	160 dk	28	6
G7	413 dk	43 dk	32	15
G8	390 dk	124 dk	16	19
G9	390 dk	80 dk	80	1
G10	391 dk	88 dk	15	21

Tablo 3 incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerden mekânsal koşullara ilişkin 93 görüşle en fazla görüş bildiren öğretmenin G1, 34 görüşle en az görüş bildiren öğretmenin G6 olduğu görülmektedir.

Mekânsal koşullara ilişkin en fazla görüş bildiren ve bu görüşlerinin çoğunluğu olumsuz olan (56) G1'in 15 günlük okulda geçirdiği ortalama sürenin 390 dakika, öğretmenler odasında geçirdiği ortalama sürenin ise 120 dakika olduğu görülmektedir. Öğretmenler odasında geçirilen zaman okulda geçirilen zamanın % 30,7'sidir ve öğretmenler odası G1 için yüksek yoğunlukta kullanım değerine sahiptir.

G1'in mekânsal koşullara ilişkin en fazla görüş bildiren öğretmen olması ve öğretmenler odasında yüksek yoğunlukta zaman geçirmesi mekânsal koşulların değiştirilebilme, müdahale edilebilme olanaklarına sahip olması yönüyle öğretmenler tarafından daha fazla algılandığı şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda G1'e ait bazı alıntılara yer verilmiştir.

"Öğretmen arkadaşlardan biri kendi dolabını temizlemişti. Fazlalık kâğıtları çöpe atmış sanırım ve çöp ağzına kadar dolmuş hatta yan taraflarına da dökülmüştü. Yani oda bugün temiz değildi ve dağmıktı." (G1, 23.10).

"Hem soğuk olmasın hem de ses gelmesin diye mümkün olduğunca odanın kapısını kapalı tutmaya çalıştık. Haliyle oda havasız kaldı." (G1, 03.11).

"Hava güzeldi bugün, odayı havalandırdık. Temizliği de yapılmıştı. Yerler güzelce silinmişti. İnşallah hep böyle olur." (G1, 27.10).

"Teneffüs olunca düzenli ve tertemiz bir odaya girmek gerçekten yorgunluğun üzerine çok iyi"

geliyor. Bugün olduğu gibi artık genelde böyleyiz.” (G1, 02.11)

Katılımcı öğretmenlerden mekânsal koşullara ilişkin en az görüş bildiren ve bu görüşlerinin çoğunluğu olumlu (28) olan G6'nın 15 günlük okulda geçirdiği süre ortalamasının 480 dakika, öğretmenler odasında geçirdiği süre ortalamasının ise 160 dakika olduğu görülmektedir. G6 için, öğretmenler odasında geçirilen zaman okulda geçirilen zamanın % 33'üdür ve öğretmenler odasının G6 için en yüksek yoğunlukta kullanım değerine sahip olduğu söylenebilir. Bu bulgular birlikte ele alındığında G6'nın öğretmenler odasından yararlandığı, iyi zaman geçirdiği ve bu eğitsel alanı önemseydiği görülmektedir.

Tablo 3'e genel olarak bakıldığında, mekânsal koşulların öğretmenler odasının ses, ısınma, aydınlanma, havalandırma, temizlik, estetik/görünüm, renk vd. değiştirilebilir koşullarını oluşturmasının ve bu öğelerin bir gün içerisinde bile değişiklik gösterebilmesinin öğretmenlerin öğretmenler odasında geçirdikleri sürelerle, olumlu ve olumsuz yaşantılarına etki edebileceğini göstermektedir.

Katılımcı öğretmenlerin 15 günlük zaman diliminde okulda ve öğretmenler odasında geçirdikleri ortalama süreler ve mekânsal doyum düzeylerine ilişkin aritmetik ortalama değerleri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretmenlerin Okulda ve Öğretmenler Odasında Geçirdikleri Ortalama Sürelerle Göre Mekânsal Doyum Düzeyine İlişkin Aritmetik Ortalama Değerleri

Günlükler	Okulda Geçirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Öğretmenler Odasında Geçirilen Ortalama Süre (15 günlük)	Mekânsal Doyum Düzeyi
G1	390 dk	120 dk	4.26
G2	346 dk	88 dk	4.93
G3	405 dk	69 dk	4
G4	384 dk	58 dk	5
G5	430 dk	35.6 dk	3.86
G6	480 dk	160 dk	4.86
G7	413 dk	43 dk	4.66
G8	390 dk	124 dk	4.66
G9	390 dk	80 dk	5
G10	391 dk	88 dk	2.6

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerden öğretmen odalarına ilişkin mekânsal doyum düzeyi en yüksek olan günlüklerin 5,00 yani en yüksek değerle G4 ve G9 günlükleri; mekânsal doyum düzeyinin en düşük olduğu günlüğün ise 2,6 değerle G10 günlüğü olduğu görülmektedir.

Mekânsal doyum düzeyi en yüksek iki günlükten biri olan G4'ün 15 gün süresince okulda geçirdiği süre ortalaması 384 dakika, öğretmenler odasında geçirdiği süre ortalaması ise 58 dakikadır ve öğretmenler odasında geçirilen zamanın okulda geçirilen zamana oranı %

15,1'dir. Bu durumda öğretmenler odasının G4 için az yoğunlukta kullanıldığı söylenebilir.

G4 günlüğünde mekânsal doyum düzeyinin 5,00 değerle en yüksek olması ve öğretmenler odasının süre olarak az kullanılması şeklindeki bulgular birbiriyle çelişiyor gibi gözükse de G4'ün öğretmenler odasında geçirdiği zamandan ve yaşantılardan memnun olduğu bunun da mekânsal doyum düzeyine yansıdığı aşağıda verilen G4' e ait ifadelerden anlaşılmaktadır.

"Genel olarak rahat ettiğim bir yer olduğu için çok memnunum." (G4, 16.10).

"İyi dostluklar mekânı da iyi yapar." (G4, 27.10).

"Gayet samimi bir ortam vardı. Dinlenme fırsatı buldum." (G4, 02.11).

"Kısa da olsa derslerin yorgunluğunu aldığı için memnunum." (G4, 03.11).

Mekânsal doyum düzeyi en yüksek diğer günlük olan G9'un 15 gün boyunca okulda geçirdiği ortalama süre 390 dakika, öğretmenler odasında geçirdiği ortalama süre ise 80 dakikadır ve öğretmenler odasında geçirilen zamanın okulda geçirilen zamana oranı % 20,5'dir. Öğretmenler odasının G9 için orta yoğunlukta kullanım değerine sahip olduğu söylenebilir.

G9'un öğretmenler odasında orta yoğunlukta zaman geçirmesinin ancak mekânsal doyum düzeyinin en yüksek olduğu diğer bir günlük olmasının G9'un öğretmenler odasındaki yaşantılardan duyduğu memnuniyetten kaynaklandığı ve bunun da G9'un mekânsal doyum düzeyine ilişkin aşağıda verilen ifadelerine yansıdığı görülmektedir.

"Öğle yemeklerini birlikte öğretmenler odasında yiyoruz. Yemek sırasında okul işleriyle ilgili konulardan konuşmuyoruz. Bazen biraz fazla yemek yiyen arkadaşlarımıza şaka yollu takılıyoruz. Neşeli bir ortam oluyor yemek sırasında." (G9, 19.10).

"Bugün fen bilimleri öğretmenimizin doğum günüydü. Kendisine güzel bir sürpriz hazırladık. Öğle arasında arkadaşımızın doğum gününü kutladık. Çok mutlu oldu. Aldığımız hediyeye için bütün öğretmenlere teşekkür etti." (G9, 23.10).

"Bugün öğretmenler odasında güzel bir ortam vardı. İdareciler ve öğretmenlerle birlikte öğrencilere yapılacak olan kıyafet yardımı hakkında konuştuk." (G9, 25.10).

Mekânsal doyum düzeyi 2,6 değerle en düşük günlük olan G10' un 15 günlük okulda geçirdiği süre ortalaması 391 dakika, öğretmenler odasında geçirdiği süre ortalaması ise 88 dakikadır. G10'un öğretmenler odasında geçirdiği zamanın okulda geçirdiği zamana oranı %22,5'dir ve G10'un öğretmenler odasında orta yoğunlukta zaman geçirdiğini göstermektedir. Bu durum öğretmenler odasında geçirilen zamanın öğretmenlerin mekânsal doyum düzeyine etki ettiğini; mekânsal iklimin, mesleki çalışma ortamının ve öğretmenler odasındaki pozitif iletişimin de öğretmenlerin bu ortamda geçirdikleri sürelerle ve yaşantılara etki ettiğini düşündürmektedir.

Tartışma

Öğretmenler odası-zaman temasına ilişkin sonuçlara bakıldığında; G9 (12 gün) dışında bütün katılımcı gözlemciler görev yaptıkları okulun öğretmenler odasında 15 gün süreyle vakit geçirmiş, gözlem yapmış ve izlenimlerini Öğretmenler Odası Günlüklerine kaydetmişlerdir.

On günlük için okulda geçen süre ortalaması 6,7 saattir. Öğretmenler odasında geçirilen zaman; on günlük için ortalama 1,5 saattir. Bu sonuçlar öğretmenler odasının kullanılan, mekânsal anlamı olan bir alan olduğunu düşündürür.

Araştırmanın zaman boyutundaki sonuçları ile mekânsal doyum düzeyi sonuçları karşılaştırıldığında; öğretmenler odasında geçen sürenin en yüksek olduğu G6'nın mekânsal doyum düzeyi de yüksek (4,86) olan bir günlük olduğu görülmektedir. Bu sonuç, yüksek mekânsal doyum düzeyi yaşanan öğretmenler odasında uzun süre zaman geçirilebileceği mantığına uygundur. Araştırmanın zaman teması altındaki sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmenler odasında geçirilen zamanın okuldaki tam zamana göreli olarak yeterince uzun bir süre olduğu görülmektedir. Bu sonuç öğretmenler odasına ilişkin mekânsal doyum düzeyinin yüksek düzeyde olduğu sonucuyla uyumludur.

Fiziksel koşullar teması altında toplam 119 veri kaydı olduğu ve bu kayıtların çoğunlukla olumsuz algılar (76) içerdiği, olumlu algıların (43) daha az olduğu görülmektedir. Bu verilerden, öğretmenler odasının bina içindeki yeri, konumu, yönü ve boyutları anlamındaki fiziksel koşulların genel olarak olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, mekânsal koşullar teması altında toplam 591 veri kaydı bulunmaktadır ve kaydedilen olumlu algıların (388), olumsuz algılardan (203) çok olduğu görülmektedir.

Öğretmenler odası fiziksel koşullar ile mekânsal koşullar sonuçları karşılaştırıldığında; gözlemci öğretmenlerin, mekânsal özellikleri (temizlik, ısı, ışık, havalandırma, düzen vb.) fiziksel özelliklerden (yer, konum, boyut vb.) daha çok ve öncelikli algıladıkları görülmektedir. Bu sonuç, mekânsal koşulların kullanıcıların kontrolünde ya da değiştirilebilir olduğu düşünülerek açıklanabilir. Öğretmen odalarının fiziksel ve mekânsal koşullarının öğretmenlerin öğretmen odalarında vakit geçirme sürelerini ve odaya ilişkin şartları etkilediği görülmektedir.

Öğretmenler odası mekânsal koşullar ile mekânsal doyum düzeyi sonuçları karşılaştırıldığında; mekânsal koşullara ilişkin olumlu algıların göreli olarak yüksek (388) olması, incelenen öğretmen odalarına ilişkin mekânsal doyum düzeyinin yüksek düzeylerde yoğunlaşması ile uyumlu bir sonuçtur.

Öğretmenler odası-mekânsal doyum düzeyine ilişkin on günlük formundan elde edilen verilerin aritmetik ortalaması 4,4'dür; bu sonuç, incelenen alanda yüksek düzeyde memnuniyet ve rahatlık hissedildiği anlamına gelmektedir. Mekânsal doyum düzeyi boyutu araştırmanın önemli bir paydasıdır çünkü bu araştırmanın temel amacı, öğretmenler odasının öncelikli kullanıcıları olan öğretmenler tarafından hangi düzeyde memnuniyet oluşturduğudur ve araştırmada bu soruya dair ulaşılan sonuç olumludur. Öğretmenler odasında yüksek oranda zaman geçirilmesi ve mekânsal doyum düzeyinin yüksek olması sonuçları da birbiriyle uyumludur.

Bu araştırmada incelenen öğretmen odalarında öğretmenlerin yeterince uzun zaman geçirdikleri şeklinde bir sonuca ulaşılmıştır. Alan yazında öğretmenler odası konulu diğer çalışmalara bakıldığında öğretmenler odasında geçen zaman/süre konulu bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Dersler dışında öğretmenler odasında verimli zaman geçirmeye, okul kültürünün bir parçası olarak öğretmenler odasını kullanmaya sadece öneriler şeklinde yer

veren çalışmalar az sayıdadır (Ekinci, 2010; Sağol, 2013). Bu anlamda araştırmanın vakit geçirme alanı/tercih edilen ortam olarak öğretmenler odası konulu bulguları özgün bir sonuçtur.

Araştırmanın öğretmenler odasının fiziksel koşullarına ilişkin sonucu; diğer değişkenlere göre fiziksel koşulların daha az algılandığı, çoğunlukla olumsuz algılar kaydedildiği, bu olumsuzluğun öğretmenler odasının okul içindeki yeri ve boyutlarıyla ilgili olduğu şeklindedir. Bu araştırmalardan öğretmen odalarının fiziksel koşullarını yetersiz bulan (Dinç ve Onat, 2002; Gök ve Gürol, 2002; Cilve, 2006; Karaküçük, 2008; Karakütük vd., 2012; Kaplan, 2014; Aydoğdu- Özoğlu ve Turan, 2015; Akbaba ve Turhan, 2016; Göksoy, 2017; Ayaydın ve Katılmış, 2018; Kurşunlu, 2018) çalışmalarının sonuçları bu araştırmanın fiziksel koşulların olumsuz özelliklerine ilişkin sonuçlarıyla uyumludur. Terzioğlu (2005), Ekinci (2010), Parks (2017), Dağlı ve Gençdal (2018) çalışmaları öğretmen odalarının fiziksel koşullarını yeterli bulan sonuçlarıyla, bu çalışmadan farklılık göstermektedir. Karasolak (2009), Taşdan vd. (2013), Akar ve Gündüz (2016) araştırmaları ise öğretmen odalarının fiziksel koşullarının olumlu ve olumsuz özelliklerinin yakın sayıda olduğu şeklinde bir sonuç belirtmektedir.

Araştırmanın öğretmenler odasının mekânsal koşullarına ilişkin sonuçları çoğunlukla olumlu algılar içermektedir, buna yakın değerlerde olumsuz algılar da kaydedilmiştir. Gök ve Gürol (2002), Uğurlu, Koç ve Şemin Köybaşı (2018) araştırmaları olumlu ve olumsuz mekânsal özelliklerin birbirine yakın olduğu şeklindeki sonuçlarla bu çalışmanın sonuçlarıyla uyumludur. Clanfield ve Foord (2008), Paton (2014) çalışmalarının öğretmen odalarının mekânsal koşullarının olumlu özelliklerini vurgulayan sonuçları, bu araştırmanın sonuçları ile benzerdir. Öğretmen odalarının mekânsal koşullarının olumsuz özelliklerine işaret eden araştırmalar ise (Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018; Argon ve Koçak, 2019) çalışmalarıdır ve bu araştırmanın sonuçlarıyla kısmen örtüşmektedir.

Araştırmanın öğretmenler odasının mekânsal doyum düzeyine ilişkin sonuçlarının ortalaması yüksektir (4,4). Alan yazında öğretmenler odasından duyulan mekânsal doyum düzeyine ilişkin tek araştırma Akyol'un (2011) çalışmasıdır. Bu anlamda araştırma, öğretmenler odasının mekânsal iklimi/mekânsal doyum düzeyi kavramlarına odaklanması, bu temanın ortamın diğer koşullarıyla ilişkisi kurularak çalışılması ve bu desene uygun bir veri toplama aracı olarak "günlük" türünde formlar kullanılması açısından özgün bir çalışma deseni ve sonuçlar içermektedir.

Bu araştırmanın uygulama sürecinde, sonuç ve tartışma bölümünde özetlenen bilgilerin karşılaştırılması gereken başka bir kaynak gündeme gelmiştir. Bu kaynak Milli Eğitim Bakanlığının 2019 tarihli "Yeni Öğretmenler Odası Tasarımı" projesidir ve bu projenin vizyonu incelenmiş, araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

1) Milli Eğitim Bakanlığı yeni öğretmenler odası tasarımında öğretmen odaları öğretmenlerin çalışma ve vakit geçirme alanları şeklinde sosyo-kültürel bir mekân olarak ele alınmıştır. Bu çalışmanın zaman boyutundaki sonuçları da öğretmenler odasında yeteri kadar zaman geçirildiği şeklindeki bulgulara sahiptir. Bu sonuç yeni öğretmenler odası tasarımının yaklaşımıyla denk düşmektedir.

2) Araştırma probleminin tanımlanmasında ve hem kuramsal hem de ilgili araştırmalar bölümlerinde yer verilen okul mimarisi kavramının yeni öğretmenler odası tasarımında da yer alması, bu araştırmanın Milli Eğitim Bakanlığının proje çalışması ile örtüştüğü bir

durumdur. Bu açıdan araştırma sonuçları, eğitim ortamları-öğretmen odaları konusuna katkı sağlayabildiği oranda önem taşımaktadır.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardan hareketle tamamlayıcı, alana katkı sağlayan, akademik çalışmalar boyutunda ve öğretmen odalarının daha iyi koşullara taşınması yönünde katkısı olacağı düşünülen bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler şöyle sıralanabilir:

1. Öğretmen odalarının güncel önemi ve geliştirilebilecek bir potansiyeli olduğu varsayımından hareket ederek tamamlayıcı çalışmalar, ölçek temelli nicel araştırmalar ve karma yöntemli araştırmalar yapılabilir.
2. Devlet okulları ile özel okulların öğretmen odalarının fiziksel-mekânsal koşulları ve mekânsal ikliminin karşılaştırıldığı çalışmalar yapılabilir.
3. Öğretmen odalarının eğitsel-çevresel ve psiko-sosyal koşulları açısından Türkiye ile farklı coğrafyalardan yabancı ülkelerdeki modellerin karşılaştırıldığı çalışmalar yapılarak, yeni öğretmen odaları tasarlamak yönünde katkı sağlanabilir.
4. Öğretmen odalarının zümre bazında, katlara bölünmüş düzende, açık ofis düzeninde ve öğretmenlerin daha uzun zamanlı çalışmasına imkân sağlayacak ortamlar olarak düzenlenebilmesi için uluslararası eğitim örgütlerinin (CABE, UNESCO vd.) bu konudaki yapı ve tasarım örnekleri incelenebilir.
5. Eğitim ortamlarının bütünü ve öğretmen odaları birimi konusunda yükleniciler, müteahhit firmalar yerine Mimarlık/Eğitim Mimarlığı, Çevresel Psikoloji, Okul Sağlığı alanlarından oluşturulmalı; okul yapımı ve iç-dış donanımları alanlar arası işbirliği sağlanarak gerçekleştirilmelidir.
6. Okul binaları tasarlanırken öğretmenler odasının hangi konumunda olacağı dikkatle belirlenmeli, odanın sonradan değiştirilemeyecek boyut, alan, yapı özellikleri vb. dikkatle planlanmalıdır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir. Yazarlar çalışmanın bütün aşamalarına eşit oranda katkıda bulunmuşlardır.

Çatışma Beyanı

Yazarlar potansiyel bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Kaynakça

Açıkalın, A. (2013). Mesleki gelişim ortamı olarak 'Öğretmenler Odası' *Öğretmenler Odası Dergisi*, 9, 8-10.

- Akar, C. ve Gündüz, İ. (2016). İlköğretim okullarının TSE standartlarına göre değerlendirilmesi (Uşak ili örneği). *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 85-100.
- Akbaba, A. ve Turhan, M. (2016). İlköğretim okul binalarının fiziksel sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Van il örneği). *KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (12), 341-357.
- Akyol, T. (2011). *Resmi ilköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin okulların fiziki durumu konusunda görüşleri (Esenyurt ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Alkan, C. (1983). Eğitimde ergonomi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 197-206.
- Argon, T. ve Koçak, S. (2019). Öğretmenlerin mesleki yorgunluğu. *Turkish Studies Volume 14 Issue 4*, 2019, p. 2043-2069 DOI: 10.29228/Turkish Studies. 23437 ISSN: 1308- 2140 Skopje/Macedonia-Ankara/Turkey.
- Arslan Karaküçük, S. (2008). Okul öncesi eğitim kurumlarında fiziksel/mekânsal koşulların incelenmesi: Sivas ili örneği. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 32 (2), 307-320.
- Arslan, S. (2016). Teachers' rooms environmental assessment scale: Development and psychometric evaluation. *International Journal of Higher Education*, 5 (2), 292-297.
- Ayaydın, Y. ve Katılmış, A. (2018). Ortaokullardaki fiziki koşullara ilişkin veli görüş ve beklentilerinin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (4), 790-807.
- Aydoğdu-Özoğlu, E. ve Turan, S. (2015). Okul kültürünün sembolik açıdan çözümlenmesi: Etnografik bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 21 (3), 275-318.
- Britland, M. (2012). *Would you miss your school staff room?* <https://www.theguardian.com/teacher-network/2012/feb/25/school-staff-rooms-teaching> adresinden alınmıştır.
- Butin, D. (2000). *Teacher workspaces*. National Clearinghouse for Educational Facilities. Washington, DC. <http://www.edfacilities.org/pubs/teacherspace3.html> adresinden alınmıştır.
- Cilve, N. (2006). *İlköğretim ve lise eğitim binalarının kullanıcı gereksinimlerinin ve fiziksel mekân özelliklerinin bina değerlendirme yöntemi ile belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Clandfield, L. ve Foord, D. (2008). *Humanising your staff room-humanising language teaching*. <http://www.hltmag.co.uk/aug08/sart05.rtf> adresinden alınmıştır.
- Dağlı, A. ve Gençdal G. (2018). Öğretmenlerin okul binalarının fiziksel koşullarına ilişkin algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 11 (2), 38-69.
- Dinç, P. ve Onat, E. (2002). Bir ilköğretim yapısının bina programı ve tasarım bağlamında değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 35-55.
- Ekinci, A. (2010). Japon eğitim sisteminden Türk eğitim sistemine iyi örnekler. *Milli Eğitim*, 188, 32-49.
- Gök, H. ve Gürol, M. (2002). Zaman ve ergonomik açıdan ilköğretim okul binalarının kullanım

durumu (Elazığ ili örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (2), 263-273.

Göksoy, S. (2017). Eğitimde eşitlik kapsamında okulların altyapı yeterliliği. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi-International Journal Of Leadership Training*, 1 (1), 9-15.

Kaplan, C. (2014). *Okul binalarının fiziksel yeterliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

Karaküçük, S. (2010). Okul rehberlik servislerinin fiziksel-mekânsal koşullarının incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (28), 421-440.

Karakütük, K., Tunç, B., Bülbül, T., Özdem, G., Taşdan, M., Çelikkaleli, Ö. ve Bayram, A. (2012). Türkiye’de genel ortaöğretim okullarının büyüklüğüne göre fiziksel koşulların yeterliliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45 (2), 183-204.

Karadolak, K. (2009). *Mimari özellikleri farklı ilköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin okullarının bina ve bahçeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kurşunlu, E. (2018). *Türkiye’deki okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özelliklerinin incelenmesi*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2019). *Yeni nesil öğretmenler odası*. <https://www.meb.gov.tr/yeni-nesil-ogretmenler-odasi/haber/19240/tr> adresinden alınmıştır.

Parks, M. C. (2017). *Teacher relationships in an Australian high school staffroom: Reconceptualising the significance of teacher relationships during non-contact time in a high school staffroom*. Doktora tezi. Griffith University, Brisbane.

Paton, G. (2014). Schools no longer forced to provide staff rooms or canteens. *The Telegraph Education News*. <https://www.telegraph.co.uk/education> adresinden alınmıştır.

Sağol, F. (2013). *Kurum kültürü analizi: Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim ve ortaokuluna yönelik bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Antalya Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

Taşdan, M., Tösten, R., Bulut, K. ve Karakaya, V. (2013). Okul profili araştırması (Kars ili örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (1), 203-222.

Terzioğlu, E. (2005). *İlköğretim okulu binalarının fiziksel özellikler bakımından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Turhan, B., Kaptan, A. ve Kahveci, H. (2015). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenler odasına yönelik görüşleri. *Turkish Studies*, 10 (3) , 993-1008.

Uğurlu, C. T., Koç, B., Şemin Köybaşı, F. (2018, 10-12 Mayıs). *Sağlıklı öğrenme çevresi ihtiyacının keşfi: Okul yönetimi ve öğretmenlerin görüşleri*. 13. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi’nde sunuldu, Sivas.

Ünal, A., Sürücü, A. ve Yıldırım, A. (2018, 28 Nisan-1 Mayıs). *Öğretmen adaylarının gözünden öğretmenler odası*. III. Ines Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi’nde sunuldu, Antalya.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.